

Lastpallen

Västerås kommun



Naturvärdesinventering– NVI 2023

Adoxa Naturvård

Adoxa Naturvård

Tel: 0708–804582

E-post: janne.elmhag@adoxanatur.se

Postadress: Villa Skogshall, 641 99 Sköldinge

Hemsida: www.adoxanatur.se

Författare: Janne Elmhag

Foto: Janne Elmhag

2023-06-13



*Troligen landets vanligaste
vedsvamp – klibbticka.*

Titelbladets bild: Inventeringsområdet sett från Lidl's P-plats i söder.

Sammanfattning

En naturvärdesbedömning - NVI har genomförts i området. Hela området bedöms hysa "klass 4 – visst naturvärde" tack vare förekomst av lågor och högstubbar, ett vattenförande dike och några äldre tallar. Inga naturvårdsarter noterades.

Inledning/Bakgrund

Inför en planerad exploatering av ett litet skogsområde intill Grytavägen på fastigheten Västerås 4:46 i Västerås kommun fick Adoxa Naturvård i uppdrag av KACE AB att genomföra en naturvärdesinventering – NVI i området.

Metod

Arbetet inleddes med studier av satellitbilder och kartor vilket inkluderar historiska kartor från förra sekelskiftet och från 1950-talet. Databaser med uppgifter om växt- och djurarter studerades också varefter området besöktes den 10 april och den 10 maj 2023.

Vid fältbesöken noterades, värderades och koordinatsattes naturvårdsarter, värdeelement och naturvärdesobjekt (delområden). Naturvärdesbedömningen utgår från "Svensk standard SS 1999 000, 2014" detaljeringsgrad "detalj" och tillägg "värdeelement" och "detaljerad redovisning av artförekomst". Bedömningen görs i fem klasser med både arter och biotopernas egenskaper som grund.

Bedömningsgrund art	Högt artvärde	Mindre sannolikt resultat			Högsta naturvärde Naturvärdesklass 1
	Påtagligt artvärde			Högt naturvärde Naturvärdesklass 2	
	Visst artvärde	Visst naturvärde Naturvärdesklass 4	Påtagligt naturvärde Naturvärdesklass 3		
	Obetydligt artvärde	Lågt naturvärde	Visst naturvärde Naturvärdesklass 4	Mindre sannolikt resultat	
		Obetydligt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde
Bedömningsgrund biotop					

Figur 1. Läs av från båda axlarna. Bedömningsgrund art tillsammans med bedömningsgrund biotop ger den slutgiltiga naturvärdesbedömningen. (Svensk standard SS 1999 000, 2014).

Faktaruta I

Naturvärdesbedömningens klasser:

1. *Högsta naturvärde* – området bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald på nationell eller internationell nivå. Ej noterat i inventeringsområdet.

2. *Högt naturvärde* – området bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

3. *Påtagligt naturvärde* – Kvaliteten motsvarar ungefär Skogsstyrelsens ”objekt med naturvärde” eller länsstyrelsens ”restaurerbar naturlig fodermark”

4. *Visst naturvärde* – Trots stor mänsklig påverkan finns strukturer eller arter av positiv betydelse för biologisk mångfald.

5. *Lågt naturvärde* – Hyggen, trädplantager, åkrar, igenväxande åkermark mm.

Värdeelement: Element med särskilt positiv betydelse för biologisk mångfald (hålträd, stenrösen, blocksamlingar, död ved mm).

Naturvårdsträd: Träd med särskilt stor betydelse för biologisk mångfald – gamla, grova, träd med håligheter eller stamskador, träd som är värd åt rödlistade arter och signalarter. Sälg, asp, lind, rönn, fågelbär, hagtorn och oxel utgör en biologisk bristvara i det svenska skogslandskapet och noteras ibland som naturvärdesträd. Både unga och gamla exemplar av de hotade trädslagen alm och ask noteras som naturvärdesträd.

De *naturvårdsarter* som omnämns i texten är antingen upptagna på den svenska rödlistan eller så är de signalarter enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Arter som är upptagna på Eu:s habitatdirektivs eller fågeldirektivs förteckning över skyddsvärda arter betraktas också som naturvårdsarter liksom även fridlysta arter. Några av författaren självvalda naturvårdsarter kan också förekomma. Särskilt sällsynta arter används selektivt och omnämns bara ibland där det anses befogat.

Beskrivning

Inventeringsområdet är beläget i tätorten Västerås norra utkant på fastigheten Västerås 4:46 mellan Önsta Gryta och Tunbytorp. Det är omgivet av barriärskapande vägar och bebyggelse. Gräns i väster utgörs av Grytavägen, i söder av en gång- och cykelväg samt livsmedelsbutiken Lidl med P-plats. I öster angränsar en kraftledningsgata dominerad av tätvuxen lövsly. Området är litet, endast 0,4 ha och glest skogsbevuxet. Nedskräpningen är påtaglig.

Delområde 1: Blandskog

Bedömningsgrund biotop	Bedömningsgrund art	Naturvärdesbedömning
Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde	Visst naturvärde

Inventeringsområdet är tämligen enhetligt, flackt, ca 0,4 ha och karakteriseras av ung till medelålders blandskog med tall, asp, vårtbjörk och gran. En eller ett par tallar kan räknas till de äldre – ca 100 år. Hägg, ung vårt- och glasbjörk, ek samt gråvide utgör merparten av buskskiktet. Fältskiktets växter bjuder inte heller på några överraskande arter. Främst märks lingon, blåbär, vårfryle, vitsippa, skogssallat, vitpyrola, fårsvingel och i anslutning till det dike som korsar området – veketåg och bredkaveldun. Diket är ungefär 1 m brett och var 10-15 cm djupt vid fältbesök den 10 maj. Död ved förekommer sparsamt i form av ett par högstubbar och några mindre lågor. Ris är kvarlämnat efter nyligen genomförda röjningar. På den döda veden har några vanliga vedsvampar etablerat sig – björkticka, klibbticka, borstticka och sälgticka. Stubbar visar att avverkning av större träd också har genomförts. Koltrast, lövsångare och bofink hördes i inventeringsområdet.

- Naturvårdsarter: Saknas
- Värdeelement: Död ved, äldre tall, vattenförande dike

Diskussion/Slutsatser

Området är litet, endast 0,4 ha med ett ungt till medelålders trädskikt. I angränsande områden är den mänskliga aktiviteten stor – Grytavägen, Lidl's P-plats, kraftledningsgata. I inventeringsområdet märks tydliga spår av gallring, röjning och nedskräpning. Omgivande vägar och bebyggelse är barriärskapande. Med de egenskaperna är förutsättningarna för höga naturvärden begränsade. I den unga skogen har inga naturvårdsarter hunnit etablera sig. Inte ens de äldsta tallarna kan erbjuda substrat för kräsna arter som till exempel tallticka och reliktticka. Inslaget av död ved och ett vattenförande dike gör att området ändå bedöms hysa "klass 4 – visst naturvärde. På några decenniers sikt kan naturligtvis högre naturvärden förväntas. Säl, asp och tall som får åldras i ett orört skogsområde kommer sannolikt att succesivt utvecklas till värdefulla naturvårdsträd. Vid en eventuell exploatering är det ur naturvårdssynpunkt viktigt att så många av de äldsta träden sparas så att de kan få utveckla allt högre naturvärden. De fåglar som gav sig till känna under inventeringen – koltrast, lövsångare, blåmes och bofink har bättre livsmiljöer i närliggande skogsområden men häckning kan inte uteslutas.

Referenser:

Nordens flora, Mossberg, Stenberg, Bonnier fakta, 2019.

Sörmlands flora, Rydberg, Wanntorp, Botaniska sällskapet i Stockholm, 2001.

Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog, Nitare m fl, Skogsstyrelsens förlag, 2000.

Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning, Nitare J, Skogsstyrelsen 2019.

<http://historiskakartor.lantmateriet.se/arken/s/search.html> (Lantmäteriets historiska kartor), Häradskartan ca 1900, Ekonomiska kartan ca 1950.

Svensk standard SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Swedish Standards Institute 2014.

Rödlistade arter i Sverige, Gärdenfors, U. ed. ArtDatabanken, SLU, Uppsala, 2020.

<https://www.eniro.se/>

www.artportalen.se

<http://artfakta.artdatabanken.se>

<http://www.google.com/earth>

<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Bilagor

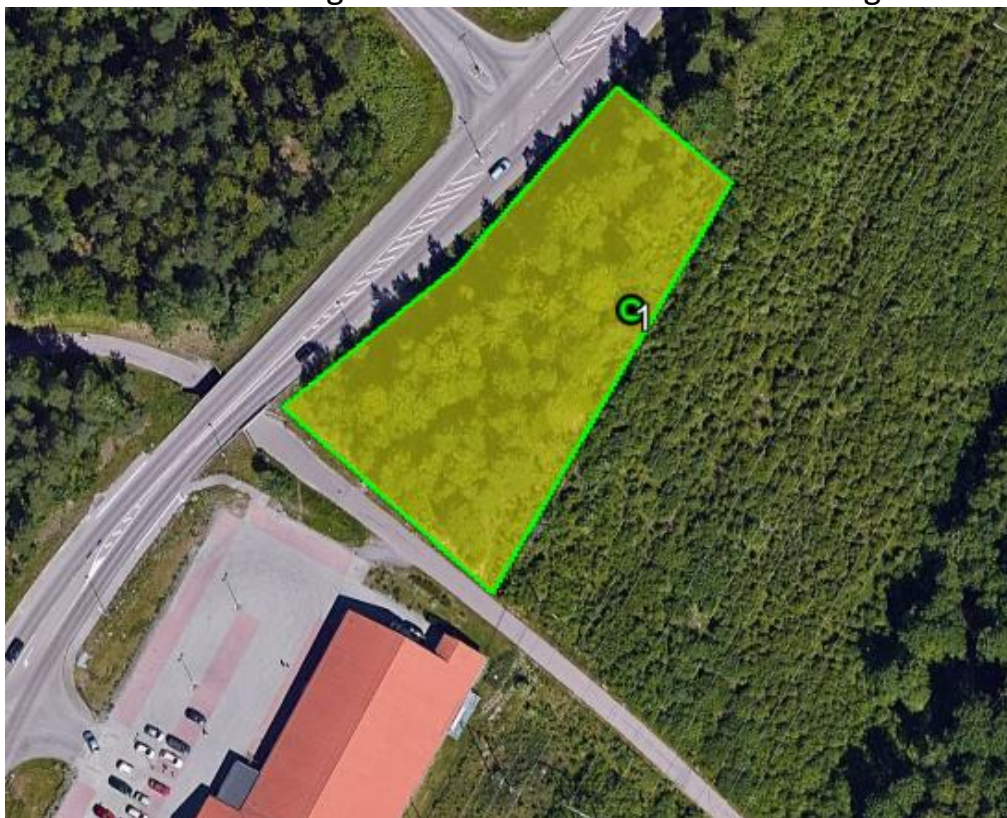
1 Karta – naturvärdesbedömning

2 Historiska kartor

3 Miljö- och artbilder

Bilaga 1

Karta över inventeringsområdet – naturvärdesbedömning



Teckenförklaring



Rött - Naturvärdesobjekt med högst naturvärde, områdesnummer.



Rött transparent – Naturvärdesobjekt med högt naturvärde. Klass 2.



Orange – Naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde. Klass 3.



Gult – Naturvärdesobjekt med visst naturvärde. Klass 4.



Blått – Naturvärdesobjekt med lågt naturvärde. Klass 5.



Numrerade värdeelement och naturvårdsarter.

Värdeelement* och naturvårdsarter*

Wp-nr	*Dessa ska inte tolkas som platsen för naturvärdet utan som exempel på argument för den bedömningen som gjorts av områdets naturvärde.
1	Områdets äldsta tall > 100 år

Historiska kartor



Den ekonomiska kartan från 1960-talets början visar att inventeringsområdet (röd cirkel) då var en del av ett större skogsområde i en omgivning präglad av jordbruk och endast i söder av bebyggelse.

Bilaga 3

Miljö- och artbilder



*Trots stor mänsklig påverkan finns några mer naturliga inslag
– som den här högstubben med en fruktkropp av björkticka.*



Områdets vattenförande dike som det såg ut den 10 april 2023. Fjolårets bredkaveldun syns i diket i bildens nedre del.



*Stubbar och kvarlämnat ris visar att skogen gallras och röjs.
Skötseln är inte naturvårdande.*